

Redacția

și

Administrația

Cluj Reg. Maria 14

TELEFON 124

Librăria Anca
Cluj, Piața Unirii 32.

CLUJUL

ZIAR SĂPTĂMÂNAL INDEPENDENT

Director-Proprietar: Alexandru Anca.

Pentru străinătate un exemplar 2 Lei.

Abonament:

Pe un an Lei 80.—

Pe 1/2 an „ 50.—

Pe 1/4 an „ 30.—

Anunțurile se primesc după tarif.

Manuscrisele nu se înapoiază.

Cluj 3 Iunie 1923.

Prinții Carol și Nicolae la Cluj

Capitala Ardealului are azi un nou prilej de a saluta în mijlocul ei pe A. S. R. Prințul moștenitor Carol, care vine ca participant la concursul Clubului ce se ține zilele acestea în toată țara. Impreună cu A. S. R. este și prințul Nicolae, care deasemenea participă la acest concurs.

Ca și în rândul trecut, Clujul a organizat regalilor fii o primire fastuoasă și o manifestație de simpatie cum rar se vede. Drapele pe toate casele vestesc că e zi de mare sărbătoare și mulțimea adunată în număr impozant aclamându-l mereu, arată că fastul e din cele mai sincere.

Concursul care-l are în frunte pe Moștenitorul tronului, s'a început Miercuri, cu itinerarul București—Iasi—Cernăuți—Târgu-Murăș—Cluj—Timișoara—Gorova—București, pe o distanță de 2360 km. Participă 30 de automobile, dintre cari două conduse de A. A. L. L. R. R. prinții Carol și Nicolae. Printre competitori sunt și delegații ai cluburilor automobiliștilor din alte țări.

Dela Cluj concursiștii pleacă spre Timișoara, Luni.

Mari reduceri de funcționari la primărie

Neaprobându-se de guvern bugetul plănuț de primăria Clujului, o mulțime de funcționari ai primăriei sunt amenințați cu punerea în disponibilitate. Consiliul comunal întrunit Vineri după amiază, a luat în discuție concedierile acestea și după cât a putut transpira, este hotărâtă concedierea a 109 funcționari.

Știrea a produs nemulțumire generală în sânul funcționarilor, cu atât mai vartos, cu cât este vorba de concedierea unor numiți cu Decret Regal, și făcând parte și din clasele de salarizare mai înalte.

Mișcarea funcționarilor va aduce cu sine prezentarea unui memoriu, care, după informațiile ce le avem, se va face încă în cursul săptămânii.

Universitatea din Cluj a fost închisă.

Senatul Universității din localitate, a hotărât ieri după lungi discuții închiderea Universității. Rezoluția nu spune, dacă semestrul este închis sau nu, urmărind prin aceasta o modalitate pentru studenți pentru a putea face rigoroasele de acum la toamnă.

Astfel cu începere de ieri nu se mai țin nici cursuri nici examene la Universitatea de aici.

Un mormânt uitat

— Optsprezece ani dela moartea lui Ion Pop Reteganul. —

În umbra altarului bisericii române din Răteag se răsfață în soarele primăverii pajiștea unui mormânt uitat. Au fost prea multe morminte în timpul din urmă și astfel nu ne miră, dacă mormântul marelui scriitor popular, Ioan Pop Reteganul, se îndestulește cu un mănunchiu de flori nuse cu evlavie de mâinile acelor, cari încă nu l'au uitat. Un mormânt modest, ca viața acestui bărbat, ce își doarme somnul dulce în inima pământului pe care l-a iubit.

Ioan Pop Reteganul, dascălul român de pe vremuri, a avut un suflet românesc curat. Inzestrat din copilărie cu aplicări literare și cu dragoste înflăcărată față de neamul său, a vrut să-i fie folositor prin valorizarea talentului de scriitor și prin munca lui de bun pedagog. Născut în Reteag din părinți țărani, a moștenit dela ei umorul și spiritul sănătos, care caracterizează cea mai mare parte a operelor lui, iubirea de glia strămoșească, dragostea cu care a cules povești, poezii populare și date folklorice. Iubirea aceasta îi creșcu și mai tare, când ajunse învățător în Bucium-Sasa lângă Abrud, unde pe lângă regiunile fermecătoare l-a influențat mult poporul român locuitor pe aici. După ce trecu la Rodna veche, într'un loc aproape așa de frumos ca Buciumul, între țărani cu suflete deschise, cu port și obiceiuri strămoșești neatinsse, își făcu o ambiție, ca pe lângă munca grea de învățător să culeagă din gura poporului cântecele, doinele și chiuiturile zămislite în sufletul lui de veacuri. Când apoi s'a întors în Reteag, în locul său natal, s'a pus pe muncă din toate pu-

terile și până la moarte a știut cu vorba și scrierile sale să țină aprins făclia sufletului românesc nu numai pe Valea Someșului, ci chiar în întreg Ardealul. Era o vreme, când scrierile lui erau cetite cu plăcere și apreciate în toate părțile locuite de Români. A lucrat în multe direcții. Manualul lui de școală (Legendar) pot fi model chiar și pedagogilor moderni. A scris articole nenumărate în reviste și ziare, anecdote, poezii și studii de folklor, iar în ceea-ce e neîntrecut sunt descrierile, apoi schițele și nuvelele cu subiecte luate mai cu seamă din viața poporului de pe Valea Someșului.

Figurile lui sunt naturale și au roluri bine potrivite, se cunoaște, că scriitorul a fost un înțelegător adânc al sufletului țaranului. Figurile de evrei târgoveți sunt așa de naturale, încât cetitorul involuntar se simte transpus în toiuț târgului din Reteag unde o vrei și țiganu geambaș cu o gălăgie nemaipomenită se silesc să se înșele și să pună în spinarea celui alt o mâr-toagă de iapă.

Sunt de valoare și foarte interesante studiile lui despre țigani, cari în Reteag locuiesc în număr mare, având și voivod. A fost meșter în povești. Cele 5 volume de „Povești Ardelenești“, sunt adevărate perle ale literaturii populare din Ardeal.

Acum când se împlinesc 18 ani dela moartea acestui bărbat, se cade să ne aducem aminte de dânsul. Sufletul modestului Reteganu se îndestulește desigur și cu această pioasă aducere aminte, măcar că, cine știe, recunoștința neamului i-ar datora poate și un... modest monument. m.

Ioan Pop Reteganul

Atentatul dela Beiuș

Ceace se petrece în provincia Ardealului, între cele două tabere românești, a uniților și ortodoxilor, este exasperant și crud de tragic. Confesionalismul a încolțit cu colții de fiară în buna pace a românilor, și sub patronajul autorităților — și civile și bisericesti — primejduiește românismul cu o luptă de guerillă. I. P. S. Sa Mitropolitul Sibiului a oprit pe ortodoxi de a asista la slujbele divine ale uniților, iar aceștia răspund la fel. Fițiuci de propagandă, atunci când în Ardeal unde n'avem decât două trei ziare față de zecile de gazete ale ungușorilor, era atâta nevoie de o propagandă românească, se împrăștie printre români

împotriva românilor uniți, și se răspunde la fel. O comună hotărește, silită, să treacă la ortodoxism, și un episcop o reconvertește cu sila. Iar cetățenii, între ei, își arată colții.

Dar nu este sfârșietor? Nu este tragic, astăzi când să ne adunăm laolaltă toate forțele?

Iar cuiubul celui mai infect confesionalism este un orașel bihorean — centrul vechi de cultură românească, Beiușul. Ceeace se petrece în acest centru românesc dela graniță este revoltător, revoltător pentru că se face sub auspiciile ministerului de interne. În acest cuiub românesc colții viperei mușcă mereu, patronată de guvern,

și am ajuns la cea mai urâtă vrajbă între românii celor două confesiuni. Guvernul român, pornit să statifice cu orice preț un liceu care este înființat de acum 95 de ani de uniți, tolerează vrajba ce se samănă și chiar o încurajează spre exasperarea populației și spre rușinea țării.

Am ajuns astfel, că în urma unor insinuări liceul din Beiuș de luni întregi nu mai primește un ban; profesorii o duc ca voi de ei, și pentru că viața să le fie și mai amară, sunt atacați cu nerușinare — pentru că sunt uniți. Pentru că liceul trebuie satisfăcut cu orice preț și să ajungă în mâna acelor cari ațâță în Beiuș, s'a recurs la cea mai necivilizată armă, la insinuară. S'a insinuat astfel că liceul greco-catolic face proselitism și ministerul, fără să controleze, a tăiat îndată bugetul școlii acesteia centenare. Aceasta, pentru că un băiat din Gașca, ortodox, s'a întors din vacanță catolicizat, întrucât îi trecuseră la unitism părinții!

Iar acum, după ce întâia insinuare a dus la un rezultat, s'a pus la cale un adevărat atentat contra liceului unit. Liceul care de 95 de ani a servit singur cultura și aspirațiunile naționale în părțile cele mai expuse ale românismului, este acuzat în public, prin gazeta actualmente liberală (măine de altă culoare) „Beiușul“ a acelor cari fac toată instigația aceasta, că s'a răzvrătit contra statului. Pentru că în loc să stea la zece Mai în locul indicat de autoritățile cari și-au interpretat greșit atribuția și cari, tot ele, scot ziarul de instigație, a stat în alt loc. Pentru aceasta trebuie acuzat de revoltă liceul care a servit, singur, 95 de ani românismul în Bihor, Sătmăr, Sălaj, Arad și Maramureș. Pentru aceasta trebuie cerută imediat statificarea.

Înțelegeți: tatăl cocoșelului care dă prin ziar alarma, este senator. Scopul e atins deci la sigur!

Dar nu așa se face statificarea unui liceu românesc, domnule ministru de interne care ții în slujba de primar al Beiușului pe cel mai tânăr primar din România, pe unul care instighează dela conducerea administrativă ce i-ai dat-o pentru cu totul alceva. Un primar, chiar și dacă este numai delegat și chiar dacă e „redactor“, nu poate fi tolerat să instigheze populația. Un primar are alte atribuțiuni decât să facă confesionalism și insinuări pe care să le retracteze public, cum a mai făcut-o.

Cazul de acum este un adevărat atentat contra celei mai vechi școli românești dela graniță și'l supunem atenției deplină a guvernului.

A reînceput iredentismul în școlile maghiare

Suntem informați, că episcopii maghiari au dat școlilor în subordine un ordin recent de a nu primi nici un control al statului român.

Guvernul, care a fost informat, a hotărât sancțiuni severe.

Unde ne sunt studenții

La Universitatea din Cluj s'a introdus numerus clausus.

Ceeace arătam aci este în întregime adevărat: la Universitatea din Cluj s'a introdus numerus clausus. L-a introdus colegiul universitar în înțelegere cu ministrul instrucțiunii publice. Decât că românii n'au de ce jubila. Vor jubila studenții evrei, cetățenii galițieni și presa lor din București și de aiurea. Pentru noi introducerea numerusului clausus este înfiorător de crudă. S'a introdus numerus clausus în spitalele din Cluj, la sanator mai cu seamă, unde nu veți găsi printre bolnavi decât studenți români. Într'o singură sală dela sanator, din 16 inși, 15 sunt studenți, loviți de tuberculoză dupăce Marele Colegiu universitar li-a închis cantina și căminurile și i-a lăsat flămânzi și fără adăpost pe străzile Clujului; dupăce ministrul instrucțiunii publice, atât de darnic în făgădueli, i-a ținut în căminuri neîncăpătoare, sau, fără burse i-a lăsat la discreția comisiei de încartuire, care în loc de camere li-a dat și ea promisiuni încântătoare.

Azi sunt incarturiți, iar mâine îi vom vedea pe masa de disecție sub bisturiul studenților evrei cari singuri urmează astăzi cursurile. Această situație, acest numerus clausus li-au trebuit autorităților noastre.

Situația aci arătată va fi mâine și mai alarmantă. Un coleg care mi-a atras atenția asupra ei, a întocmit o listă a tuturor studenților bolnavi din Cluj și publicarea ei va fi în măsură să arate guvernului român, că comite un atentat la adresa studențimii române. Pentru că un sfert dintre studenții prezenți azi în Cluj, sunt în clinici și amenințați să ajungă sub bisturiul evreesc. Rețineți: un sfert, și numai români.

Țara să mulțumească acelor cari ni-au fericit cu acest numerus clausus.

Hotărârea congresului evreesc dela Timișoara

— Recunoștință deplină Ungariei. —

Duminecă și Luni s'a ținut la Timișoara un congres al evreilor din Banat, la care au participat delegați din toate orașele ardelene. De-atunci au trecut șase zile, dar nici un ziar n'a găsit că trebuie să se ocupe cu hotărârile luate acolo. N'au scris despre ele nimeni, nici presa românească a românilor nici cea românească scrisă de evrei. Ați crede de bună seamă, că s'a hotărât acolo ceva ce nu importă decât pe participanții la congres, sau cel mult minoritatea evrească. S'au că s'a declarat acolo dragoste României, lucru pe care nu li l-am prea cere. Nu! De era cazul, ați fi văzut toată presa din România că cântă osanele, și cea evrească și a noastră. Ați fi văzut bucurie și argumente contra huliganilor noștri.

Dar, pentru că se tace și după șase zile (atunci când marile noastre ziare evrești publică peste câteva ceasuri cel mai divers fapt ce se produce) s'a hotărât cu totul altceva la Timișoara.

Iar ceeace s'a hotărât, nu trebuie trimbițat la toată lumea. Căci nu sunt doar neroade ziarele noastre, să spună în gură mare, că congresul evreilor a hotărât să nu se spună statului român.

Pentru că aceasta s'a hotărât în congresul dela Timișoara. Intrunirea a fost convocată pentru a aduce o hotărâre în chestiunea limbii de predare din școlile evrești. Și s'a hotărât să se opună și de-aci înainte ordinului ministerial dat încă de acum doi ani, de a se introduce în ele limba hebraică sau română în locul celei maghiare. S'a hotărât, ca școlile evrești să continue a nu se supune legilor țării, dupăcum nu s'a supus nici până acum, în cei doi ani de când este dat ordinul guvernului român.

Și pentru că hotărârea să fie și mai serioasă, congresul a votat recunoștință deplină „ungurilor cari au scos pe evrei din robie“. Acei unguri au fost ai Ungariei, iar recunoștința evreilor, cari nu se supun legilor României se adresează Ungariei.

Se pare ciudat? Noi n'o găsim ciudată de loc această atitudine: Dezrobirea de care s'a vorbit la Timișoara înseamnă sprijinul ce au dat ungurilor evreilor pentru secătuirea noastră. Pentru că acei, cari s'au ocupat cu chestiunea jidovească din fosta monarhie maghiară, știu un lucru: Ungaria, pentru a ne zdrobi, și întâi materializește, a adus din Galiția evreimea aceasta și a plasat-o printre români. Doar a putut constata fiecare, că în politica budapestană a maghiarizării pe calea economică, evreii au fost uelna cea mai utilizată. E cazul din Bihor, Arad și Munții Apuseni, acele prime redute ale noastre, cari trebuiau cucerite întâiele. Tot atunci pe Câmpia maghiară, la țară, evreul a fost pasăre rară totdeauna.

Așa că este foarte explicabil declarația de recunoștință deplină ce s'a adresat Ungariei de către acei, cari nu se supun țării ale cărei țafe le sug cu gură plină. Și e la fel explicabil, că presa evrească — de ce însă și presa noastră? — tace mută.

Provocări iredentiste la Zălau

Correspondentul nostru din Zălau ne informează, că cu ocazia inspecției dlui Gocan, directorul regional al învățământului secundar din Orade, profesorul de limba română dela liceul unguresc la întrebarea pusă în românește de către d. Gocan, a răspuns în auzul clasei, că nu știe „această“ limbă. Iar direcțiunea liceului „Wesselényi“, a dus pe elevi la o reprezentație a unei artiste nude, cu toate că directorul regional i-a interzis-o categoric. Direcțiunea a făcut dlui Gocan notificarea, că este suverană și nu ascultă de nimeni decât de episcopul său.

Congresul industriei electrice la Arad. — La Arad s'a ținut săptămâna aceasta congresul directorilor tuturor uzinelor electrice din Ardeal. S'a făcut cu ocazia aceasta constatarea că prețul curentului electric s'a scumpit cu de 40 de ori cât era înainte de război. S'a mai constatat, că pe terenul exploatărilor electrice s'a făcut în Ardeal, decând este sub stăpânirea românească, un progres uimitor.

Un monstruos scandal de 10 Mai

La Beiuș s'a întâmplat de zece Mai un scandal, care va rămânea de pomenire în istoria guerillei confesiunilor noastre. Un potentat din localitate, care face și pe gazetarul, a înscenat un incident între autorități și liceul de acolo și a venit a doua zi cu insulte la adresa liceului unit, cerându-i statificarea imediată — ceeace în alți termeni înseamnă încăperea liceului pe mâna exclusiv a ortodoxilor.

Cazul, judecat dela depărtarea de aici, n'ar părea grav în măsura în care este. Dar la Beiuș și în întreg Bihorul a produs o revoltă, care se manifestă mereu de atunci până astăzi. Și cu bună dreptate, doar este vorba despre cel mai vechiu liceu românesc dela granița apuseană.

S'a întâmplat anume, că direcțiunea liceului a întocmit de zece Mai un program, pe care l-a făcut cunoscut armatei. Programul a fost notificat apoi, pentru a doua zi, tuturor elevilor, profesorilor și cetățenilor. Dar s'a întâmplat că autoritățile civile, pe cari le reprezintă gazetarul — primar cu apucături de reptilă practicate pe la toate guvernele — au venit când să se înceapă serbarea cu un program nou, impus liceului. Confuzia ce a urmat, este deci învederat căutată. Elevii liceului au participat la Te-Deum-ul din biserica unită, apoi la serbarea publică și la defilare. Decât, au stat în alt loc decât în cel arătat în programul autorității civile. Ceeace l-a îndemnat pe dl primar — ziarist să scrie a doua zi un articol fulminant, denunțând guvernului liceul care — insultă Statul român, și insultând, pentru că în cursul serbării s'ar fi plimbat, pe directorul liceului, care de 35 de

ani, bolnav pe moarte de mai mulți ani, face la granița românismului mucenicia dascălească. Pentru aceasta, pentru că directorul bolnav s'a plimbat în decursul serbării, iar elevii n'au stat acolo unde'i voia gazetarul și primarul de improvizație, s'a cerut preluarea imediată a liceului revoltat contra statului.

Avem la redacție o lungă scrisoare din Beiuș, care informează, că conștiincioasa autoritate care caută să între în atribuțiuni străine, și-le-a executat foarte puțin conștiincios pe ale sale. Astfel, în timp ce pentru liceul care de 95 de ani a servit cauza românească la granița etnică cea mai expusă, cere sancțiunea ultimă — statificarea, sau pe românește răpirea lui dela uniții care'l susțin și l-au înființat, tot atunci a uitat să execute ordinul ministerial prin care s'a impus să se trimită delegați oficiali la bisericile neortodoxe. Adică da, s'a prezentat unul pentru a ordona preoților să intrerupă liturghia din biserica unită — pentru că după programul autorităților civile lumea, la ora aceea, trebuie să asiste la Te-Deum-ul ortodox din piață.

Supunând acestea judecății publice și a autorităților superioare, observăm, că ordinul ministerului instrucțiunii publice dat de zece Mai, a precizat, că școlile vor participa numai la Te-Deumul din biserica confesiunii respective și la defilare. Așa că toată înscenarea dela Beiuș este o monstruoasă și o interpretare tendentioasă a atribuției din partea acelor cari și sub unguri și azi nu fac decât să instigeze contra confesiunii unite din Beiuș și să denunțe în mod josnic.

Programul concursului automobilistilor

Sosirea A. A. L. L. R. R. prinții Carol și Nicolae. Intrecerile. Recepțiunea. Cursa pe coastă. Banchetul.

Sărbătoreasca ocazie cu care Clujul salută din nou pe membrii Casei Regale, este organizată de d. C. Iahoda în condițiuni care au ridicat-o pe drept la aceste proporții. D. C. Iahoda a luat întinse măsuri pentru a organiza primirea regalilor oaspeți în condițiuni cu adevărat strălucite. De-o parte fastul de pe străzi, de alta ordinea care a fost asigurată pretutindeni unde va participa mulțimea, apoi găzduirea concursiștilor, îi asigură președintelui A. C. R. R. un merit netăgăduit.

Concursiștii au sosit la Cluj azi la orele 2³⁰ m., fiind salutați la startul de lângă Teatrul Național de președintele Automobil-Clubului Regional și de autoritățile civile și militare. De-aci au fost conduși la garajul dela manejul Reg. 32 Obuziere din str. Tunarilor. Aci li-s'a înmănat participanților biletele de incartuire și s'au aprovizionat automobilele cu benzină și cele necesare. În vehicule pregătite pentru acest scop participanții au fost conduși apoi la domiciliile fixate.

Duminecă la orele 11 și jum. va avea loc o recepție la Prefectură, unde invitații vor fi prezentați Principilor de către președintele Clujului.

La orele 16.³⁰ va avea loc cursa de coastă dela km. 153.⁸⁰⁰ până la 158.⁰⁰⁰, pe șoseaua Cluj — Feleac. La orele 20 va avea loc banchetul dat de A. C. R. R. la restaurantul Central, unde va toasta d. dr. T. Mihali președintele Clubului regional.

Plecarea are loc Luni la orele 7 dim., în direcția Orade—Arad Timișoara.

Scotus Viator la Cluj. — Joi seara a sosit în localitate, venind din Cehoslovacia unde a studiat chestiunea minorităților etnice, d. Setton Watson (Scotus Viator) distinsul profesor dela Universitatea din Londra, al cărui sprijin dat nouă sub regimul maghiar ne este tuturora cunoscut. D-sa va sta în Cluj o săptămână, în care timp va studia chestiunea minorităților luând contact atât cu șefii acestora cât și cu autoritățile noastre.

Distinsul oaspe, pe care Clujul l-a numit cetățean de onoare este găzduit la d. Al. Vaida Voevod.

Inregistrăm ca pe un fapt semnificativ, că partidul maghiar spre a'l informa unilateral și tendențios, a trimis în calea dlui Setton Watson un gazetar, care l-a petrecut dela Orade până la Cluj, pentru a o lua înainte informațiilor ce i-le-ar servi autoritățile noastre.

Noua Constituțiune votată de Adunările Naționale Constituante, sancționată și promulgată în ziua de 28 Martie 1923, se află de vânzare la *Librăria Anca, Cluj. O broșură Lei 6*

ȘTIRI DE PRETUTINDENI

Din cauza greutăților de neînvis cu cari luptă, ziarul nostru a trebuit să majoreze la 2 lei prețul unui exemplar, cu începere de astăzi.

D. Octavian Goga la Academie. — In ședința solemnă de Miercuri a Academiei Române prezidate de M. S. Regele, s'a făcut primirea dlui Octavian Goga în sânul Academiei, în locul rămas vacant prin moartea lui Gheorghe Coșbuc.

Cursurile la Universitatea din Cluj continuă să se țină cu 100—150 studenți, din totalul de mai multe mii. Studenții antisemiți n'au putut fi convinși să revină la cursuri, oricâte măsuri arbitrare, ca închiderea căminurilor, cantinelor, pierderea burselor, a luat împotriva lor Colegiul Universității. Ba, între timp s'au solidarizat cu ei mulți dintre acei, cari începuseră să frecventeze după Paști cursurile, mai cu seamă la facultățile de litere și științe.

Acum suntem informați, că contrar știrilor după cari semestrul de acum s'ar fi hotărât să se continue la toamnă, Universitatea n'a luat până astăzi nici o hotărâre în privința duratei semestrului și a examenelor. Din declarațiile făcute de rectorat reiese, că anul poate fi pierdut și pentru acei, cari frecventează cursurile, de cumva colegiul universitar nu va lua o hotărâre în cursul lunii acesteia.

Știrea, după care cursurile s'ar închide acum, nu este confirmată, întrucât Colegiul Universitar n'a adus până acum nici o hotărâre.

Cu începere de Vineri, 1 Iunie ministerul de comerț a lăsat liber exportul de fân și paie.

Celebrul violonist **Jean Proșteanu**, fost elev al prof. Hubay dela Academia din Budapesta, va concerta Joi în 7 Iunie la ora 9 seara, în sala cea mare a Prefecturii, cu un program bogat. Celebrul violonist a concertat în cele mai mari orașe ale lumii, purtând deosebit succes în Paris, Londra, Berlin, New-Jork, etc. Bilete se capătă la Librăria Anca.

Cu ocazia sosirii astăzi a Prințului Moștenitor la Cluj, cetățenilor acestui oraș li-a fost dat să vadă o adevărată minune: un steag românesc pe Catedrala ungurească din Piața Unirii. Biserica catedrală romano-catolică a refuzat mereu până acum să arboreze la fel cu celelalte biserici maghiare, drapelul românesc. Se vede, că interpelețiile dela Senat au avut succes; pentru că am văzut acum și minunea aceasta, la biserica în care se răsătau până acum emblema Ungariei și efigiile regilor unguri.

Biroul incartuirii nu se desființează. — Prefectura poliției locale desminte știrea dată de „Ellenzék“ de ieri, după care oficiul incartuirii din Cluj se va desființa. Se desființează în schimb serviciul închirierilor.

Ziarele bucureștene au vestit săptămâna aceasta noui concentrări bolșevice la Nistru. Guvernul a luat însă măsuri înainte de știrea ziarelor din București.

Chemarea episcopiei din Gherla. P. V. Ordinariat din Gherla anunțând noul aranjament privitor la creșterea unei serioase surescende de călugări baziliani, invită pe toți cari simt chemare spre statul acesta, să i-se anunțe, pentruca ordul românesc să poată porni dela început cu atât mai multă putere. Anunțările se pot face, pe cât știm, la toate scaunele noastre episcopiești, și n'avem destule cuvinte să indemnăm la aceasta pe toți cari simt o atare chemare.

Di Al. Anca, directorul ziarului nostru, a hotărât să inițieze o mișcare pentru cinstea distinsului prozator ardelean uitat, Ion Pop Reteganu, în semn de recunoștință pentru acela, care i-a fost unchi.

Cum naționalizăm. — Di ministru al finanțelor, Vintilă Brătianu, ne încântă de multă vreme cu o formulă în numele căreia a venit la guvern și pe care în primele zile am salutat-o și noi cu bucurie: naționalizarea. I-am iertat ministrului de finanțe și aceea, că naționalizarea înseamnă mai mult o brătienizare; doar un capital brătienist este românesc — de obicei cel mai românesc dintre capitalurile cu firmă românească — în timp ce capitalul străin nu este în cele mai multe cazuri nici capital al străinilor din România, ci al celor din afară de granițe.

Iată însă că speranțele ce s'au legat de opera naționalizării, se spulberă pe zi ce trece. Pe ziua de azi o nouă dezamăgire a venit să arate ce este într'adevăr naționalizarea dlui Vintilă Brătianu. O telegramă din Budapesta anunță, că Banca comercială maghiară budapestană și-a vândut toate acțiunile din Ardeal firmei evreești Blankart din Elveția,

Dar aceasta s'a urmărit prin piedecile ce se pun întreprinderilor maghiare sub pretextul naționalizării? Ca firmele ungurești, în neputință de a mai face față condițiilor create de ministrul finanțelor, să se naționalizeze încăpând pe mâna evreilor?

Dar pentru că nu este încă târziu, dl ministru al finanțelor trebuie să-și completeze legea în chestiune. Nu se poate, ca sub cuvânt că se iau acțiuni ungurești, să se ia pentru a se da evreilor. Decât așa, mai bine rămâneau tot în mâni maghiare.

Congresul camerelor de comerț. — De azi într'o săptămână se va ține la Târgu-Mureș congresul general al camerelor de comerț din țară, care tu-sese fixat la început pentru ziua de ieri.

După știri dela directoratul general al finanțelor din Ardeal, ministerul studiază modificarea actualelor tarifuluri vamale.

Prelungirea orei de închidere la Cluj. — Prefectura poliției din Cluj, a încunostințat pe cafegii, că contra unei taxe li-se va îngădui de aci înainte să țină deschis și după ora unu din noapte.

Nouă linie ferată: între Bucovina și Maramureș. — La ministerul comunicațiilor s'a luat în studiu construirea unei linii ferate între Borșa și Cernăuți, făcând legătura între Bucovina și Ardeal. Lucrările vor începe în curând.

Mersul trenurilor pe noua linie Arad—Orade. — Cu începere de Vineri, 1 Iunie, s'au înființat pe noua linie de cale ferată Arad—Orade, două trenuri de persoane, cu următorul mers: Dela Arad pleacă la 6 și 15, sosește la 10 și 50. Al doilea pleacă la orele 15 și 30 și sosește la Orade la 20 și 10 minute. Indărât: pleacă la 6 și sosește la Arad la 10 și 41 minute; al doilea pleacă la 16 și 25 și sosește la Arad la 20 și 42 minute.

Din Sighet suntem informați de către corespondentul nostru, că cazurile de turbare au luat în acel județ proporții cu adevărat îngrijorătoare. Știri la fel vin din județul Sătmar.

Noul împrumut al României în Franța. — Camera franceză a votat alaltăeri împrumutul de 100 milioane franci cerut de statul român. Acordarea împrumutului a avut urmări salutare; leul, care scăzuse câteva zile, a revenit iar la punctele la cari se urcase și acum este în creștere.

Femeile cer oprirea beuturilor spirtoase. — Ni-se anunță din Banat, că femeile multor sate cer dela primetori să închidă cârciumile și să oprească cu totul beuturile spirtoase, așa ca în America. Se plâng, că bărbații petrec de dimineața până seara în cârciumi, că nu-și isprăvesc lucrurile, iar dacă vin acasă își răzbuună pe ele pentru banii rădați în cârciume. Numai coastele lor știu... Unele femei chiar au amenințat, că dacă nu li-se împlinște dorința, vor închide ele cârciumele și vor aprinde tot spiritul care intră în sat.

O delegație a cafegiiilor din Cluj s'a prezentat Joi dlui primar dr. Utalea pentru a cere urcarea prețurilor din cafenele. Cererea cafegiiilor a fost respinsă, s'a încuviințat însă să se scumpească cu un leu cafeaua turcească, întrucât s'a scumpit zahărul.

Fostul ministru al Artelor, Dl Octavian Goga a fost primit într'o lungă audiență de M. S. Regele.

Deschiderea băii de Ștrand. — Hotărâtă pentru ziua de 31 Mai, deschiderea băii de ștrand a orașului a fost amânată până astăzi, 3 Iunie, când se va face irevocabil. Vineri s'a slo-

bozit apa pe canalul Someșului pe care e construită baia de plajă, după ce întâi a fost dat gata și încercat stăvilarul rupt după Paști de inundația de atunci.

Examenele la Universitatea din Cluj. — După cum anunțăm în altă parte a ziarului nostru, senatul universitar a hotărât în consiliul dela 1 crt. închiderea Universității din Cluj pe ziua aceea odată cu aceasta s'au sfârșit și examenele și rigoroasele. Pentru că însă studenții să nu piardă anul acesta, senatul universitar a găsit formula de a nu declara închis anul școlar. Astfel examenele ce urmau să se dea acum, se vor da la toamnă, cu condiția însă, că nu se vor mai repeta agitațiile de acum. În caz dacă acestea s'ar relua la toamnă, studenții vor pierde anul acesta.

Cum vedem s'a găsit nu numai formula pentru a se ajuta studenții, ci și una pentru împiedecarea mișcării studențești la începerea noului an școlar.

Noul an școlar după cum spune hotărârea de ieri a senatului, nu va mai fi împărțit în bimestre ci în trimestre, iarăș pentru a se da posibilitate studenților să facă examene.

Ministerul industriei și comerțului a trimis Corpului 6 de armată din Cluj o adresă, prin care îi pune comandamentului în vedere să se mute din Palatul Camerei de Comerț din Calea Victoriei, pe care contrar protestelor repetate ale Camerei de Comerț îl deține de acum trei ani.

Comandamentul Corpului 6 se va muta în clădirea din str. Dorobanților a atelierului armatei, a cărei amenajare în acest scop s'a început de acum două luni.

Mișcarea studențească care la Cluj o manifestă printr'o dâră rezistență pasivă, la București a început să slăbească. Numărul studenților dela cursuri dar mai cu seamă dela examene, este foarte mare, iar manifestațiile nu s'au repetat de mult.

În legătură cu aceasta e vrednică de atenție știrea adusă de o telegramă de azi dela amiază, că în consiliul de miniștrii dela 1 crt. d. ministru N. Angheliescu a declarat că o delegație a studenților din București a venit să-i declare în numele studențimii renunțarea la numerus clausus.

Știrea este adusă de ziarele din București de azi dimineața și — pentru că este adusă de ziare evreești — mai reclamă o confirmare.

Căutăm

imediat Corespondenți pentru ziar în toate orașele din Ardeal. Doritorii vor adresa Administrației ziarului „Clujul“, oferte împreună cu o Corespondență de probă.

Cei cari vor fi acceptați, vor primi gazeta gratis și onorar.

Fabrica română ardeleană de
clopote patentate
și
Ornate Bisericești
**ALEXANDRU
ANCA
CLUJ**

Piața Unirii Nr. 32.
Fabrica C. Victoriei 36.

Băncile, Comercianții, Industriașii sunt rugați să-și facă inserțiunile reclamele în ziarul „Clujul“ în preț de jumătate ca ori unde.

**CASSA DE PĂSTRARE
ȘI BANCĂ DE CREDIT SOCIETATE PE ACȚII**

(12) 9-10 CLUJ PIAȚA UNIRII 7.
Capital Social 16,000.000 Lei. Fond de rezervă cca 15,000.000 Lei.
Filiale: Dej, D.-Sânmărtin, Alba-Iulia, Târgul-Murăș.
Devize primim sub condițiuni favorabile.

„AUTO-MECANICA S. A.“

CLUJ, STRADA REGINA MARIA Nr. 10.
ACCESORII, CAUCIUCURI, PIESE DE SCHIMB
BENZINA, ULEIURI, GARAGE, ATELIERE
STRADA DOROBANȚILOR Nr. 18. (21) 9-10

**B. MENT, DEJ
HOTEL „ROMANIA“**

Restaurant, cafenea și cofetărie.
Incălzire Centrală.
(27) 5-10

Aneta Oltean & Co.

Salon modă de Paris — Párisi női kalap divatszalon
Cluj—Kolozsvár P. Unirei No. 1. (15) 9-10
(Mátyás királyi-tér).
Au sosit cele mai nouă modele de vară.

Banca Ardeleană și Casa de Economie S. A.

Cluj, Piața Unirii Nr. 32. (2) 9-10

Capital social: Lei 40,000.000.

SUCURSALE: Tg.-Mureș, Uioara, Reghinul-Săseșc, Turda.

Cel mai mare și asortat magazin din țară de articole de sport și vânătoare. Reprezentantul mai multor case mari din străinătate.

Cluj Calea Regele Ferdinand Nr. 141. (4) 9-10 Nicolae Roșca

**Banca Economică Națională Societate Anonimă.
Közgazdasági Bank Részvénytársaság.**

Telegramă—Sürgöncim: Közgazdaságibank.
TELEFONOK: 9-49, 10-37 és 2-35.
CLUJ, STR. MEMORANDULUI 20. (13) 9-10

Cel mai eficient izvor de cumpărare (25) 9-10

Eugeniu Szabó

depozit pentru mode de dame.
Cluj, Str. Regele Ferdinand 5.

„ALBINA“ Intrepozite

și societate comercială anonimă. Cluj Piața Gării. (Telefon 5-71).
Capital soc. 6 milioane Lei. Linie proprie de garaj.
Inmagazinează tot felul de mărfuri. Acoardă imprumut pe gaj de marfă.
Finanțiază afaceri comerciale și industriale.
Import-Export (3) 9-10

„ALBINA“

instituit de credit și economii. Agenții: Sân-Mărtin.
Centrala: Sibiu. Sucursale: Brașov, București, Cluj, Mediaș, Lugoj, Târgul-Mureș și Timișoara.
Capital societății deplin vărsat . . . Lei 25,000.000—
Fonduri proprii . . . Lei 18,000.000—
Depuneri spre fructificare . . . Lei 260,000.000—
Cel mai vechiu institut financiar românesc din Transilvania.
Să ocupă cu tot felul de afaceri de bancă, are corespondenți în orașele principale din țară și străinătate.
(19) 9-10

Cea mai bună cafea turcească prăjită și crudă să afli numai la firma

„Atlantica“

prp. P. Pop
Calea Regele Ferdinand Nr. 1
CLUJ (11) 9-10

Babos & Comp

comercianți mari de fier.
Cluj Regina Maria
au în deposit cele mai bune
pluguri și recvizite de economie.
(14) 9-10

J. Nacht Filiala Cluj

Soc. în nume colectiv.
Metale, ferărie, articole tehnice,
materiale pentru CF și industrie.
(15) 9-10 En-Gros.
Telegrams: METALNACHT Telef. 653

„ASTRA“

Fabrică românească de rum, cognac,
licheruri și Hala de Coloniale
Proprietar: ANTON POP
CLUJ Calea Victoriei Nr. 41.
(18) 9-10 Telefon 1300
Engros Endetail

Fornszek & Wagner

comercianți de fier-vaskereskedők
Cluj, Calea Victoriei 6.
Cel mai eficient izvor de cumpărare.
(17) 9-10

L. Oriol Henne

(văpseală de păr)
cea mai renumită și nevătămătoare.
Se află în toate colorile numai
(14) 9-10 la magazinul
Iuliu Mussa
CLUJ, Str. Memorandului 16.

Alexandru Niman

ceasornicar și juvaier
CLUJ Regina Maria 41.
Face reparații precise și
efține. Cumpăr aur cu pre-
țul cel mai înalt. (8) 9-10

Cel mai eficient izvor de cumpărare

Drogeria „Vionelia“

Viorel Fodor
CLUJ Piața Unirii 15
Engros Endetail

Dacă voești să cumperi efțin cercetează urgent

Centrala de coloniale

IOAN POP
CLUJ Regina Maria 9. (10) 9-10

Teodor Maior

Întreprindere Românească
Electrotehnică și Mecanică
CLUJ, Calea Victoriei 7.
Telefon 577. (16) 9-10

Mihail Körmendy Mihály

Cluj—Kolozsvár
Str. Regina Maria 25 Telefon 951 (6) 9-10

Dacă voiești cafea bună grăbiți la

Horváth

(5) 9-10 CLUJ
Str. Regina Maria 17

„Regele Pălăriilor“

„Kalap Király“
CLUJ Piața Unirii 24
Articli de modă bărbătească se
pot cumpăra mai efțin ca ori unde. (1)

Cel mai bun izvor de cumpărare este

Drogeria „EMKE“

proprietar Alexandru Barkóczy
Asortiment bogat. Prețuri efține.
Serviciu solid. (20) 9-10

Marele Magazin „COLOMBO“ Cluj

proprietar Ionel Aldica Telefon 200.
Cel mai bine asortat cu: Coloniale,
Delicatese, Conserve, Vinuri, Cham-
pagne, Licheruri și nemuritoarea
Tuică de Văleni.
Invită onor. Public a se convinge că
zdrobește concurența.
Mărfurile se trimit
prompt la domiciliu. (23) 9-10

Mare Deposit de Droguri

„Cosmos“

Cluj, Str. Iuliu Maniu 8.
Telefon 457. (24) 9-10

Petricas & Companiști

mare croitorie românească
CLUJ
Strada Memorandului 8.
În depozit Stofe Englezești.
Prețuri moderate. (22) 9-10

**Cumpărați ia
Drogeria Rozsa**

CLUJ Piața Unirii Nr. 26.
(26) 9-10

„UNIREA“

Societate anonimă pentru
industria de bomboane,
biscuiti, etc. și cartonaje

Fabrică de ciocolată

CLUJ, Strada A. Paun Nr. 6.
Telefon: 7-57. Telefon: 7-57.
(27) 9-10